

Rikkaudet rahaksi

Lehdessä kerrotaan suurin kuvin ja pitkin jutuun, kuinka jättimäinen kaasulaiva on lähdössä Länsi-Australian uudesta kaasuterminaalista Japaniin. Alus kuljettaa nesteytettyä maakaasua.

Matkan aikana osa nesteestä höyrystyy. Kaasua ei suinkaan päästetä taivaalle, vaan se johdetaan laivan dieselmootoreiden polttoaineeksi. Laiva siis syö kuormastaan matkan aikana. Suomalainen Wärtsilä on tehnyt tässä tekniikassa uranuurtavaa kehitystyötä.

Länsi-Australian osavalttiolla on suunnattomat luonnonvarat maaperässään. Täällä on totuttu kaivannais-, öljy- ja kaasuteollisuuteen. On totuttu myös siihen, että raaka-aineita rahdataan ulos maasta. Ehkäpä siksi idässä Länsi-Australiaa pidetään vähän junttilana.

Viimeisin buumi liittyy litiumiin. Tästä poikkeuksellisen kevyestä, jopa vedessä kelluvasta aktiivisesta alkalimetallista on tullut kultaan verrattava arvoaine. Taannoin näytti jo siltä, että Kiina kykenisi suurine litiumvaroineen kiristämään muuta maailmaa. Aussit panevat nyt hanttiin, mutta näyttävät tässäkin tyytyvän vain raaka-aineen toimittajaksi.

Litiumia käytetään paristoissa ja akuissa sekä metallisena että yhdisteinä. Sähköautojen vallatessa alaa litiumin kysynnän kasvulle ei näy löytyvän mitään rajoja. Maapallon vähäiset litiumvarat sijaitsevat yleensä aavikkoalueilla. Litiumin jalostus vaatii taitoa ja tekniikkaa, ja lisäksi ympäristöseikat tekevät hommasta hyvin hankalaa.

Länsi-Australiassa on myös maakaasua selvästi yli oman tarpeen. Enemmistö kotitalouksista käyttää kaasua. Lähes puolessa busseista lukee iskulause "gasbus NATURALLY". Tosin kuljettajat kertovat, että kaasubussi on oikukas ajettava. Myös sähköntuotannossa kaasu jyllää.

Mutta kaasua on liikaa. Se polttaa jalkoja. Tilanne muistuttaa Fortumin nykytilaa. Se sai verkoistaansa miljardeja, joiden päällä on tukala istua. Niistä on päästävä kiireesti eroon – hinnalla millä hyvänsä. Onneksi meillä ei sentään myydä kaikkia metsiä kerralla.

Viimeisin, laajaa tukea saanut hanke on rakentaa kaasuputki mantereen halki itärannikon suuriin kaupunkeihin, joissa kulutetaan huomattavasti enemmän energiaa, kuin omin luonnonvaroin pystytään tuottamaan. Pitkän putken rakentamisessa ei ole mitään kummaa, ja se maksaisikin vain noin viisi miljardia.

Mutta miksi myydä pikavauhdilla kansallista omaisuutta ulkomaille halpaan hintaan? Niinhän tekevät vain kehittymättömät maat etunenässä Venäjä, Saudit ja Venezuela. Kaasu säilyy ja jalostuu maan alla. Ja mikään ei tässä maailmassa ole varmempaa kuin että sen hinta tulee nousemaan.

No, tässä vaiheessa todetaan, että yksityiset firmat hyödyntävät luonnonvaroja ja että vapaassa markkinataloudessa ei voi rajoittaa yritysten toimintaa. Kyllä voidaan. Kansallisten luonnonvarojen käyttö sivistysmaissa on luvanvaraista. Lisäksi tuotteista joudutaan maksamaan lisenssimaksuja eli rojalteja.

Täällä ollaan juuri nyt nostamassa kullin lisenssimaksua niin, että maksuosuus suurenee kullin kallistuessa. Sääntely vaatii poliitikoilta tarkkaa talouspoliittista vainua.

Lähetin paikalliseen lehteen kirjoituksen, jossa arvostelin luonnonvarojen holtitonta myymistä. Toimituksen mukaan kirjoitus oli näsäviisas, ja se soti osavaltion etuja vastaan. Ei voida julkaista.